

Gondolatok a társadalomvázlatokról alternatív szemszögből

Ieda Osamu, Waseda University, Tókió

1. Berend Iván műve, *Economic Development in East-Central Europe in the 19th and 20th Centuries*, fordítása Japánra 東欧経済史, és a résztvételem a fordításban 1977-ben.
A mű jelentősége: új szemszöveget adott az Európai gazdaságtörténetíráshoz Japánban.
2. Vesztett háború utáni történetírás: Jelentősége Szekfű Gyula *Három Nemzedék, egy hanyatló kor története*, (1920) című művének

De ezt a könyvet akkor is megírtam volna, ha a közvélemény nem jön közelebb az én három évvel ezelőtt kimondott felfogásomhoz, aminthogy a munka kezdete még 1918 végére és 1919 elejére nyúlik vissza. Ezt a könyvet meg kellett írnom. Ez a könyv személyes élményem. Abban a súlyos írásban, melybe az 1918 októberi katasztrófa döntött bennünket, melynek nyomorát épen mi, a magyar értelmiség, érezzük legsúlyosabban: testünkön és lelkünkön, öntudatosan és az összefüggéseket áttekintve, — úgy éreztem másfél év óta és úgy érzem ma is, hogy munkaerőmet és munkakedvemet fel nem találhatom, míg le nem számolok a hanyatlással, melynek végén *ilyen* katasztrófát kellett megélnünk, míg szemébe nem nézek azon erőknél, amelyek az egészséges fejlődés sodrából kivették nemzetemet.

Így írtam meg e munkát és... *salvavi animam meam*.
Bécsben, 1920 július havában.

A mű alternatív és párhuzamos szemszöveget ad a japán történetírás értelmezésére.

Japán: a második világháborút előző korszak teljes átértékelése az amerikai szemszög szerint

Magyarország: az első világháborút megelőző korszak átértékelése a Szekfű „hanyatló kor” szemszögéből

Hosszú 19. század; az átmenet korszak feudalizmusról kapitalizmusra

Hanyatló korszak? Vagy pozitív átalakulás? vagy ...

4. Kövér György és Gyáni Gábor, *Magyarország társadalomtörténete: a reformkortól a második világháborúig*, 2001 : folyamatos változás.

Mikor kezdődött a folyamatos hosszú átalakulás?

5. Benda Gyula, *Társadalomtörténeti tanulmányok*, Kövér György szerkesztette,

Benda Demografiája szerint 1720 után kezdődik a gyors ütemű növekedése a magyar összlakosságnak, nem 18. század végén.

Benda egyik tanulmánya Parraghy László középnemes gazdalkodásáról. Jobbágyból árendásra való átalakulás a 18. Század közepén, és feudális gazdaságfejlődés lehetősége.

6. 1790/91. évi XXXV. Törvénycikk, a földesuraknak alattvalóikhoz való viszonyáról; hogy pontosan kell részökre igazságot szolgáltatni; és a jobbágyok szabad költözéséről; 1836. 4. törvénycikk, a Jobbágyok költözése eseteiben tartandó módról s rendről, és ugyan azon költözés következményeiről